

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 633/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s., Komenského 50, Košice, zastúpenej advokátkou JUDr. Vladimírou Běhalovou, Rastislavova 68, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Co 605/2014-359 z 2. októbra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. decembra 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s., Komenského 50, Košice (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 605/2014-359 z 2. októbra 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že *«Sťažovateľka bola ako žalobkyňa účastníčkou konania vedeného pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 19C/21/2008, v ktorom sa na základe žaloby doručenej súdu dňa 15.01.2008 domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zapísanej na [REDAKOVANÉ] v kat. území [REDAKOVANÉ] v registri [REDAKOVANÉ] ako parc. [REDAKOVANÉ] o výmere 574 m² - orná pôda. Žalobkyňa svoj návrh odôvodňovala tým, že je výlučnou vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti, napriek tomu, že tomu nezodpovedá stav zápisu v katastri nehnuteľností, keď ako vlastníci nehnuteľnosti sú v katastri vedené iné osoby. Od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia súdu č. k. 19C 21/2008-99 zo dňa 07.06.2010 bolo konanie vedené voči trinástim žalovaným, z ktorých žalovaní v 1. až 7. rade a 9. až 13. rade boli v konaní zastúpení [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], advokátkou.*

Potom, čo žalovaní v priebehu konania previedli svoje spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnosti kúpnu zmluvou na spoločnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ], ako nadobúdateľa, žalobkyňa podaním doručeným súdu dňa 03.03.2014 vzala v celom rozsahu späť svoj návrh na začatie konania a o trovách konania žiadala rozhodnúť tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Podľa vedomostí žalobkyne sa pre takýto prípad žalovaní dohodli s [REDAKOVANÉ], že náhradu trov konania si uplatňovať nebudú a súhlasia so späťvzatím návrhu a so zastavením konania.

Právna zástupkyňa žalovaných [REDAKOVANÉ], advokátka, si však podaním doručeným súdu dňa 21.03.2014 uplatnila v konaní nárok na náhradu trov v sume 966,62 EUR.

Preto žalovaní vo vyhláseniach zo dňa 26.02.2014, dňa 10.04.2014 a dňa 11.04.2014 doručených sťažovateľke uviedli, že si v konaní sp. zn. 19C/21/2008 neuplatňujú náhradu trov konania a navrhujú, aby súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Uznesením č. k. 19C/21/2008-340 zo dňa 04.04.2014 Okresný súd Košice I konanie vo veci v zmysle § 96 ods. 1 O.s.p. zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že sťažovateľku zaviazal nahradiť žalovaným v 1. až 7. rade a 9. až 13. rade trovy konania vo výške 966,62 EUR pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, k rukám ich právnej zástupkyne [REDAKOVANÉ], advokátky, a to s poukazom na § 146 ods. 2 O.s.p. dôvodiac, že sťažovateľka z procesného hľadiska zavinila zastavenie konania. Vo vzťahu medzi navrhovateľkou a žalovanou v 8. rade náhradu trov konania žalovanej v 8. rade nepriznal.

Proti tomuto uzneseniu, avšak iba proti výroku, ktorým bola sťažovateľka zaviazaná nahradiť žalovaným v 1. až 7. rade a 9. až 13. rade trovy konania vo výške 966,62 EUR, podala sťažovateľka v zákonnej lehote podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. odvolanie, v ktorom namietala závery okresného súdu poukazujúc na to, že zastavenie konania v prejednávanej veci nezavinila, že žalovaní sa náhrady trov konania voči nej vzdali a prehlásili, že si voči nej nebudú náhradu trov konania z uvedeného dôvodu uplatňovať, čo potvrdili aj vo svojom písomnom vyhlásení a zdôraznila, že priznať náhradu trov konania možno účastníkovi len v tom prípade, ak si náhradu trov konania uplatňuje. Sťažovateľka k odvolaniu pripojila originály vyhlásení žalovaných o tom, že si v konaní náhradu trov konania neuplatňujú. ...

Právna zástupkyňa žalovaných vo vyjadrení zo dňa 19.05.2014 však k odvolaniu sťažovateľky uviedla, že si náhradu trov konania uplatňuje a žiada, aby odvolací súd prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 5Co/605/2014-359 zo dňa 02.10.2014, ktoré bolo sťažovateľke doručené dňa 31.10.2014, uznesenie okresného súdu potvrdil.».

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd napadnutým uznesením porušil jej v sťažnosti označené práva tým, že ju zaviazal na zaplatenie trov konania žalovaným v 1. až 7. rade a žalovaným v 9. až 13. rade (ďalej len „žalovaní“) napriek tomu, že pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonné podmienky. Podľa sťažovateľky právne závery krajského súdu sú arbitrárne a svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné. Napadnuté uznesenie je výsledkom svojvoľnej aplikácie a výkladu práva, ktorý nemá oporu v znení právnych predpisov a popiera zmysel a účel aplikovaných právnych noriem. V tejto súvislosti sťažovateľka v sťažnosti bližšie argumentovala:

«Hoci krajskému súdu bolo v čase jeho rozhodovania známe, že žalovaní sa práva na náhradu trov konania voči sťažovateľke v celom rozsahu vzdali (vyhlásenia boli súdu doručené v prílohe odvolania) a žiadali, aby súd náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov, krajský súd sťažovateľku neopodstatnene zaviazal na náhradu trov konania v prospech žalovaných... Skutočnosť, že žalovaní sa v posudzovanej veci náhrady trov konania v celom rozsahu vzdali, musela byť krajskému súdu známa už z odvolania sťažovateľky zo dňa 16.04.2014 proti uzneseniu okresného súdu, prílohou ktorého boli originály vyhlásení všetkých žalovaných v 1. až 7. rade a 9. až 13. rade, z ktorých bolo bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že žalovaní vyjadrili vôľu náhradu trov konania voči sťažovateľke neuplatňovať a súhlasili s tým, aby náhrada trov konania nebola žiadnemu z účastníkov priznaná. ...

Ak sa účastník konania účinne vzdá práva na náhradu trov konania, nemôže si v súdnom konaní náhradu trov konania uplatňovať a voči druhému účastníkovi mu náhrada trov konania nemôže byť v súdnom konaní priznaná.

Napriek tomu, že žalovaní sa náhrady trov konania voči sťažovateľke účinne vzdali a krajský súd mal o tejto skutočnosti vedomosť, v napadnutom rozhodnutí žalovaným náhradu trov konania priznal a sťažovateľku zaviazal na ich náhradu. ...

Krajský súd okrem toho svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatočne a ústavne nekonformným spôsobom. Dôvody, na ktorých krajský súd založil svoje rozhodnutie, sú nezrozumiteľné, vnútorne nekonzistentné a vzájomné rozporné, krajský súd sa vôbec nevysporiadal s argumentmi sťažovateľky uvedenými v odvolaní, ako ani s tou skutočnosťou, že žalovaní sa práva na náhradu trov konania voči sťažovateľke výslovne vzdali... Poukaz

krajského súdu na to, že v posudzovanej veci „nejde o vysokú čiastku pri priznaných trovách konania 966,62 €“ nemôže ako dôvod rozhodnutia odvolacieho súdu obstať. Rovnako neobstoja ani dôvody súdu založené na tom, že žalovaní v čase rozhodovania súdu nevypovedali plnú moc udelenú svojej právnej zástupkyňi. Skutočnosť, že plnomocenstvo udelené právnej zástupkyňi žalovaných nebolo v čase rozhodovania súdu vypovedané, nemohla mať na rozhodnutie súdu o trovách konania žiaden vplyv, keďže súd mal jednoznačné listinné dôkazy preukazujúce to, že žalovaní sa náhrady trov konania voči sťažovateľke vzdali... Domnienka súdu o tom, z akých dôvodov žalovaní uskutočnili vyhlásenie o vzdaní sa práva na náhradu trov konania, je pre vec nepodstatná, navyše, označenie takéhoto prejavu vôle ako „účelového“ bez zjavnej opory v skutkovom stave veci a bez vykonania dokazovania, je rovnako iba prejavom ľubovôle súdu pri jeho rozhodovaní.

Na uvedených záveroch nič nemení, že až v odvolacom konaní sa súd dozvedel, že žalovaní sa práva na náhradu trov konania vzdali a žiadali náhradu trov konania nepriznať žiadnemu z účastníkov. Pre krajský súd rozhodujúci o trovách konania bol relevantný aktuálny skutkový a právny stav v čase jeho rozhodovania, jeho povinnosťou bolo prihliadať na všetky informácie, ktorými disponoval v čase svojho rozhodnutia.»

Na základe uvedeného sa sťažovateľka domáha vydania tohto nálezu:

„1. Základné právo sťažovateľky Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy a právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Co/605/2014-359 zo dňa 02.10.2014, porušené boli.

2. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Co/605/2014-359 zo dňa 02.10.2014 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 284,08 EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu k rukám jej právnej zástupkyne.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu vo výroku o povinnosti sťažovateľky nahradiť žalovaným trovy konania.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Toto ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Ústavný súd, poukazujúc na svoju stabilizovanú judikatúru, zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

V judikatúre ústavného súdu sa ustálil právny názor, podľa ktorého rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (napr. IV. ÚS 248/08).

Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktoré smerujú proti rozhodnutiam všeobecných súdov v častiach, ktoré sa týkajú problematiky (náhrady) trov konania, t. j. problematiky, ktorá má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k prípadnému zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) zvlášť extrémnym spôsobom, alebo ak zistí, že napadnutým rozhodnutím došlo zároveň aj k neprípustnému zásahu do iných ústavou garantovaných práv (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Sťažovateľka namieta nesprávnosť právnych záverov krajského súdu v napadnutom uznesení, ktoré sú podľa nej arbitrárne, svojvoľné a z ústavného hľadiska neudržateľné. Napadnuté uznesenie je podľa nej výsledkom svojvoľnej aplikácie a výkladu práva, ktorý nemá oporu v znení právnych predpisov. Krajský súd zaviazal sťažovateľku na náhradu trov konania aj napriek tomu, že žalovaní sa náhrady trov konania voči sťažovateľke účinne vzdali. Navyše krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatočne a ústavne nekonformným spôsobom.

Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniel. V takýchto prípadoch, ako to zodpovedá i ustálenej judikatúre, nemožno interpretovať použitý pojem „zavinenia“ iba v doslovnom jazykovom zmysle, ale pri jeho

interpretácii je potrebné brať do úvahy aj príčinnú súvislosť, v ktorej je príčinou správanie účastníka konania (m. m. II. ÚS 281/2011).

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

V prípade zastavenia konania sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania vo všeobecnosti postupuje podľa § 146 ods. 1 OSP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Z tohto ustanovenia však zákon pripúšťa aj dve výnimky, ktoré sú ustanovené v § 146 ods. 2 OSP. Súd pri rozhodovaní o trovách zastaveného konania musí najprv posúdiť, či nie sú splnené zákonné podmienky na použitie § 146 ods. 2 OSP, teda či nejde o niektorú zo spomínaných výnimiek, a len v prípade, že to tak nie je, rozhodne o trovách zastaveného konania podľa § 146 ods. 1 OSP. Ustanovenie § 146 ods. 2 prvej vety OSP predpokladá zavinenie niektorého z účastníkov konania na zastavení konania, toto zavinenie môže byť na strane žalobcu aj žalovaného.

Z uznesenia okresného súdu č. k. 19 C 21/2008-340 zo 4. apríla 2014 o zastavení konania vyplýva, že okresný súd rozhodol o náhrade trov konania, aplikujúc prvú vetu ustanovenia § 146 ods. 2 OSP, keď zaviazal sťažovateľku ako žalobkyňu nahradiť žalovaným trovy konania, keďže z procesného hľadiska zastavenie konania privodila sťažovateľka, ktorá späťvzatie návrhu neodôvodnila. Okresný súd v súlade s ustanovením § 149 ods. 1 OSP zaviazal sťažovateľku, aby priznanú náhradu trov zaplatila žalovaným k rukám ich právnej zástupkyne.

Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP ako vecne správne, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„Súd prvého stupňa správne odôvodnil svoje rozhodnutie, lebo rozhodol o náhrade trov konania podľa § 146 ods.2 veta prvá O.s.p., keďže ak niektorý z účastníkov konania zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. V odvolacom konaní sa ani nenamietala výška trov konania a odvolací súd nemal dôvod aplikovať v riešenej veci ust. § 150 O.s.p. Napokon vo vzťahu navrhovateľa a odporcov 1 až 13 nejde o vysokú čiastku pri priznaných trovách konania 966,62 € ako trovy právneho zastúpenia, lebo bolo preukázané, že odporcovia dodatočne podpísali s dodatočným dátumom vyhlásenie, že si nežiadajú trovy konania, avšak je treba poukázať na uznesenie č.k. 19C/21/2008-340, ktoré bolo vypracované 7.4.2014 a doručené už 8.4.2014 právnym zást. účastníkov (Doteraz nebola vypovedaná plná moc práv. zástupcu).

K účelovému vyjadreniu odporcov k náhrade trov konania treba doplniť, že toto vyhlásenie mohlo sa stať z rôznych dôvodov, avšak treba vziať zreteľ na existenciu plnej moci, ktorú nik z nich neodvolal.

So zreteľom na vyjadrenie odporcov v riešenej veci odvolací súd konštatuje, že nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu vo veci náhrady trov konania.

Odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu navrhovateľa a odporcov podľa § 219 ods.1, 2 O.s.p., lebo je vecne správne, súd úplne zistil skutkový stav veci, správne ju právne posúdil a odôvodnenie uznesenia je argumentačne presvedčivé, s týmto odôvodnením sa v celom rozsahu stotožňuje, lebo jeho dôvody sú správne.

V prejednávanej veci nejde o výnimočný prípad podľa § 150 O.s.p., kde by bolo možné aplikovať, čo aj len v časti dôvody hodné osobitného zreteľa na rozhodnutie prvostupňového súdu o náhrade trov konania.“

Podľa § 151 ods. 1 prvej vety OSP o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Uplatnenie nároku na náhradu trov konania je predpokladom jeho priznania súdom. Z Občianskeho súdneho poriadku jednoznačne nevyplýva, dokedy najneskôr možno uplatniť nárok na náhradu trov konania. Z podstaty tohto nároku, o ktorom sa rozhoduje spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, však vyplýva, že nárok na náhradu trov by mal účastník uplatniť najneskôr do vydania rozhodnutia vo veci samej, resp. do momentu, kedy je súd svojím rozhodnutím viazaný. Z uvedeného vyplýva, že nárok na náhradu trov konania nemôže byť uplatnený neskôr, ako sa súd stane viazaný svojím rozhodnutím. Uvedené obdobie platí aj o vzdaní sa nároku účastníka na náhradu trov konania. Účastník konania sa môže vzdať nároku na náhradu trov svojím písomným podaním adresovaným súdu alebo vyjadrením do zápisnice. Nejde o vzdanie sa práva (hmotnoprávneho nároku), ale o vzdanie sa nároku rýdzo procesného.

Sťažovateľka argumentovala účinným vzdaním sa práva žalovaných na náhradu trov konania v písomných vyhláseniach z 26. februára 2014, z 10. a 11. apríla 2014, ktoré predložila okresnému súdu 16. apríla 2014 v prílohách ňou podaného odvolania. Keďže tieto vyhlásenia žalovaných boli okresnému súdu doručené až po tom, čo okresný súd uznesením zo 4. apríla 2014 vo veci rozhodol o zastavení konania a následne 8. apríla 2014 doručil označené rozhodnutie právnej zástupkyňi žalovaných na základe plnej moci, ktorá nebola žalovanými odvolaná, v okolnostiach prípadu sťažovateľky nemohlo dôjsť k účinnému vzdaniu sa procesného nároku žalovaných na náhradu trov konania.

Vo väzbe na tieto skutkové okolnosti a uvedené právne východiská ústavný súd posudzoval aj odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, z ktorého podľa názoru ústavného súdu vyplývajú relevantné, i keď stručné dôvody, pre ktoré krajský súd nepovažoval odvolacie námietky sťažovateľky za spôsobilé privodiť zmenu odvolaním napadnutého rozhodnutia. Krajský súd pri posúdení predložených vyhlásení žalovaných o vzdaní sa ich nároku na náhradu trov konania považoval za relevantnú tú skutočnosť, že k ich podpisu došlo až dodatočne, teda až po doručení uznesenia okresného súdu zo 4. apríla 2014. Zároveň zohľadnil aj existenciu plnej moci udelenej právnej zástupkyňi [REDACTED], ktorá nebola zo strany žalovaných odvolaná, a na základe ktorej si právna zástupkyňa

uplatnila náhradu trov právneho zastúpenia v prvostupňovom aj v odvolacom konaní. Na základe týchto skutočností krajský súd považoval uvedené vyhlásenia žalovaných za účelové, pričom sa stotožnil s aplikáciou ustanovenia § 146 ods. 2 prvej vety OSP na daný prípad, keď nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa na použitie § 150 OSP.

Pri posudzovaní trov konania v spojení s ustanovením § 146 ods. 2 prvou vetou OSP je všeobecný súd povinný skúmať, či niektorý z účastníkov konania zavinil, že konanie sa muselo zastaviť. K zastaveniu konania môže dôjsť v dôsledku procesného zavinenia niektorého z účastníkov. Sťažovateľka vzala v tejto veci svoj návrh na začatie konania späť bez toho, aby išlo o prípad podľa § 146 ods. 2 druhej vety OSP, a vzhľadom na to za takejto situácie podľa stabilnej judikatúry všeobecných súdov z procesného hľadiska zásadne platí, že zavinila zastavenie konania, a preto je povinná nahradiť odporcom trovy konania (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 183/92 z 27. októbra 1992 publikované pod č. R 49/1993).

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd rozhodol v súlade s procesnými možnosťami ustanovenými Občianskym súdnym poriadkom, keď na prípad sťažovateľky aplikoval ustanovenie § 146 ods. 2 prvej vety OSP a jeho aplikáciu odôvodnil v rozsahu,

ktorý vylučuje, že výrok o náhrade trov konania bol vyneseny v zrejmom omyle alebo v rozpore so zákonnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný súd preto napadnuté uznesenie krajského súdu o povinnosti sťažovateľky nahradiť žalovaným trovy konania považuje za ústavne akceptovateľné, ktoré nie je v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy náhrady trov konania, a spôsob, akým krajský súd rozhodol o trovách konania, nemožno považovať ani za arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený a ako taký odporujúci základnému právu zaručenému v čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právu zaručenému v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti namietaného rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Z týchto dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Sťažovateľka v sťažnosti namietala aj porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, porušenie ktorých dávala do súvislosti s údajnou arbitrárnosťou napadnutého uznesenia. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nebolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu

namietanej arbitrárnosti napadnutého uznesenia, v nadväznosti na to nemohlo dôjsť ani k porušeniu označených práv. Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní aj túto časť sťažnosti sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť ako celok bola odmietnutá, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2015